

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Temmuz - Aralık 2018, Cilt: 21, Sayı: 54

ISSN: 1301-966-X

Tübitak/Ulakbim, TR Dizin tarafından dizinlenmekte olan
Dini Araştırmalar Dergisi, 31.10.2017 tarihinden itibaren
INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL, ERIH PLUS,
PHILPAPERS: Bibliography of Philosophy,
BROWZINE Academic Journal Collections,
CROSSREF, İSAM Articles on Theology Database ile 11.11.2018
tarihinden itibaren ATLA Religion Uluslararası
indeksleri tarafından da dizinlenmektedir.

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Cilt: 21 Sayı: 54
Temmuz - Aralık 2018
Altı ayda bir çıkar
Fiyatı: 25 TL

Yayın Türü

Yaygın ve Süreli

Dizgi

Leyla TAŞKESEN

Baskı

Uzun Dijital Matbaacılık
Zübeyde Hanım Mah. İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48
06070 İskitler / ANKARA
Tel: (0312) 341 36 67

Basım Tarihi

Aralık 2018
ANKARA

Yönetim Yeri

Cihan Sk. No: 37/1 Sıhhiye/ANKARA

Redaksiyon

Mehmet Masatoğlu

Yazışma Adresi

Ahmet Erkan
A.Ü. İlahiyat Fakültesi
Bahçelievler/ Ankara

İrtibat Telefonu

Mehmet Masatoğlu 0505 250 96 88
diniarastirmalar98@gmail.com
web: www.diniarastirmalar.com.tr
dergipark.gov.tr/da

Posta Çeki Hesabı

Şahin Kızılabdullah adına 5791754
Bahçelievler/ANKARA

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Hakemli Bilimsel Dergi

Altı ayda bir çıkar.

İmtiyaz Sahibi

Motif Yayıncılık Rek. Paz. ve Tic. Ltd. Şti. adına

Oğuzhan KUZUCU

Editör

Prof. Dr. Recai DOĞAN

Editörler Kurulu

Prof. Dr. Cemal TOSUN

Prof. Dr. Ahmet Nedim SERİNSU

Prof. Dr. Ahmet Hikmet EROĞLU

Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR

Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU

Prof. Dr. Ş.Şule ERÇETİN

Doç. Dr. Yıldız KIZILABDULLAH

Doç. Dr. Halide ASLAN

Dr. Öğr. Üyesi Rabiye ÇETİN

Dr. Öğr. Üyesi Cemil KUTLUTÜRK

Dr. Carrie York AL-KARAM

Öğr. Gör. Dr. Fatma ÇAPCIOĞLU

Ar. Gör. Dr. Şahin KIZILABDULLAH

Ar. Gör. Dr. Fatma KENEVİR

Ar. Gör. Dr. Emre ÜRER

Ar. Gör. Vahdettin ŞİMŞEK

Yazı İşleri Müdürü

Kaya KUZUCU

Danışmanlar Kurulu

Prof. Dr. Abdurrahman Küçük (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ahmet İnam (ODTÜ), Prof. Dr. Ali İsra Güngör (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ali Rafet Özkan (Kastamonu Üniv.), Prof. Dr. Asım Yapıcı (Çukurova Üniv.), Prof. Dr. Baki Adam (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Durmuş Arık (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Harun Güngör (Erciyes Üniv.), Prof. Dr. Hilmi Demir (Hitit Üniv.), Prof. Dr. Hüsnü Ezber Bodur (Sütçü İmam Üniv.), Prof. Dr. Kamil Çakın (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Kazım Sarıkavak (Hacı Bayram Veli Üniv.), Prof. Dr. Kemal Polat (Amasya Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Katar (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Özdemir (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Mustafa Erdem (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Niyazi Akyüz (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Niyazi Usta (19 Mayıs Üniv.), Prof. Dr. Ömer Faruk Harman (İbn Haldun Üniv.), Prof. Dr. Ramazan Buyrukçu (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Ramazan Uçar (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Sönmez Kutlu (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Talat Sakallı (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Yunus Apaydın (Erciyes Üniv.), Prof. Dr. İbrahim Maraş (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Yahya Michot, Prof. Dr. Hans-Georg Babke, Prof. Dr. Ebrahim Moosa, Prof. Dr. Martin Thurner, Prof. Dr. M. Nazif Mohib Shahrani, Prof. Dr. John Hare, Prof. Dr. John Valk, Prof. Dr. Jules Janssens, Prof. Dr. Frank Grifell, Prof. Dr. Erdal Toprakyan, Doç. Dr. Zuhdija Hasanović, Doç. Dr. Yusuf Gökalp (Çukurova Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Cengiz Çuhadar (Kastamonu Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Hakan Coşar (Kastamonu Üniv.), Doç. Dr. İbrahim Kaplan (Çukurova Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Murat Gökalp (Fırat Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Önder Bilgin (Akdeniz Üniv.), Doç. Dr. Tuğrul Yürük (Çukurova Üniv.)

Editör'den...

Dini Araştırmalar Dergisi olarak, 21. Cilt 54. Sayı ile siz kıymetli okuyucularımızla buluşmanın haklı gururunu yaşıyoruz. Bu sayımız, onbir telif ve biri sempozyum ikisi kitap olmak üzere üç tanıtımdan oluşmaktadır. İlk makalemiz “Mâverdü'nin İctihâd Anlayışı” başlığı ile Davut Eşit tarafından kaleme alınmıştır. Bu makalede İslam Hukukunun önemli meseleleri arasında yer alan icthad konusu incelenmiş; Mâverdü'nin *el-Hâvi'l-Kebîr* bağlamında klasik dönemdeki icthad tartışmalarının çerçevesi belirlenmeye çalışılmıştır. “The Crisis of Madrasah Graduates: A Search for Identity in the Pakistani Society” başlıklı makalelerinde Farid bin Masood ve Umair Ali Khan, ülkelerindeki medrese mezunları ve istihdam alanları üzerine bir araştırma ile medreselerin toplumdaki etkilerini tespit etmeye çalışmaktadırlar. Betül Zengin'in “Dini Metinlerle İletişimde Anlama Odaklı Bir Yöntem: Soru Sorma ve “Doğru” Sorulara Ulaşma” başlıklı yazısı, anlama odaklı bir din eğitimi için doğru soru sormanın öneminden bahsetmekte, bu alanda kullanılabilecek iki yeni soru kategorisi önermektedir. Necati Sümer ise, İngilizce kaleme aldığı “Initiation Ceremony in Primitive Tribes and Some Religions” adlı makalesinde, önemli bir toplumsal ritüel olan erginleme töreninin ilkel ve bazı gelişmiş toplumların dinsel geleneğinde nasıl gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. “Kadının Ücret Karşılığı Çalışması Konusunda Din İşleri Yüksek Kurulu'na Gelen Sorular” adlı makalede Zekiye Demir, kadının ücret karşılığı çalışmasına yönelik Din İşleri Yüksek Kurulu'na gelen soruları, sosyolojik bir bakış açısı ile incelemiştir. Yusuf Eşit ise, “Hz. Ömer Uygulamalarının Fıkhi Mezheplere Yansıması” adlı makalesinde, mezheplerin Hz. Ömer dönemi uygulamalarını ele alış biçimlerini ve bu uygulamaları nasıl anladıklarını irdelemektedir. “Developments in Religious Education During the Transition Period to Pluralist Democracy in Turkey” adlı makalesinde Ayşe Çalal, çoğulcu demokrasiye geçiş sürecinde Türkiye'de din eğitimi alanında yaşanan gelişmeleri, Cumhuriyet'in ilanından 1960 yılına kadar geçen süreçte incelemektedir. Murat Aydın ve Hakkı Odabaş, “Zekâtın Devlet Eliyle Yönetilmesi ve Malezya Zekât Sistemi Örneği” adlı makalelerinde, Malezya'da kamu, yarı kamu ve özel model olmak üzere

üç unsurdan oluşan zekat sistemi ile ilgili bilgi vermektedirler. İilir Rruqa, “İs-kender Bey İsyânlarının Dinî Boyutu ve Papalıkla İlişkileri” başlıklı yazısın-da, Arnavutluk’un millî kahramanı olan İskender Bey’in Osmanlı Devleti’ne isyan etmesinin arkasında yatan ana nedeni tartışmaktadır. “İbn Cüzey’in Bazı Tefsir Eserlerindeki Üslup ve Usûl Sorunlarına Yaklaşımına İlişkin Bir Değer-lendirme” adlı makalesinde Sıddık Baysal, İbn Cüzey’in *et-Teshil li ‘Ulumi’t-Tenzil* adlı eserinin önsöz ve mukaddimelerini, tefsirde üslup ve usûl sorun-larına yaklaşım açısından incelemiştir. F. Betül Parmaksızoğlu’nun “İnsan Hakları, Ahlak ve Kültür Açısından “Onur” Kavramına Yaklaşımın Kavramın Tanımlanmasına Etkileri” makalesinde ise, hazırlanmakta olan doktora tezi esas alınmış ve “Onur” kavramına İslam dininin yaklaşım biçimi ortaya kon-maya çalışılmıştır. Bu sayıda yer alan iki tanıtımda, Hasan Sözen “Religiöse Bildung und Interkulturelles Lernen. Ein Erasmus Plus Projekt mit Partnern aus Deutschland, Liechtenstein und der Türkei” adlı kitabı tanıtırken; Burhan Baltacı, “Tefsîru Âyeti “Zahera’l-Fesâdu fi’l-Berri ve’l-Bahr” adlı bir yazma eseri değerlendirmektedir. Şahin Kızılabdullah ise, 10-12 Ekim 2018 tarih-lerinde Kırgızistan’ın başkenti Bişkek şehrinde Manas Üniversitesi’nin ev sahipliğinde düzenlenen “Orta Asya Âlimlerinin İslam Medeniyetine Katkısı Uluslararası Sempozyumu” nu tanıtılmaktadır. Bu vesile ile 54. Sayımıza emek veren, yazar ve hakem olarak katkıda bulunan tüm bilim insanlarına teşekkür eder, yeni sayımızda buluşmak üzere esenlikler dileriz.

Prof. Dr. Recai DOĞAN

İÇİNDEKİLER

9 • Davut EŞİT

MÂVERDÎ'NİN İCTİHÂD ANLAYIŞI

Mâverdi's Understanding of Ijtihâd

27 • Farid Bin MASOOD - Umair Ali KHAN

DTHE CRISIS OF MADRASAH GRADUATES: A SEARCH FOR IDENTITY IN THE
PAKISTANI SOCIETY

Medrese Mezunları Krizi: Pakistan Toplumunda Kimlik Arayışı

39 • Betül ZENGİN

DİNİ METİNLERLE İLETİŞİMDE ANLAMA ODAKLI BİR YÖNTEM:
SORU SORMA VE “DOĞRU” SORULARA ULAŞMA

*An Understanding Focused Method in Communication with Religious Texts: Asking Question
and Reaching “Right” Questions*

61 • Necati SÜMER

INITIATION CEREMONY IN PRIMITIVE TRIBES AND SOME RELIGIONS

İlkel Kabilelerde ve Bazı Dinlerde Erginleme Töreni

81 • Zekiye DEMİR

KADININ ÜCRET KARŞILIĞI ÇALIŞMASI KONUSUNDA DİN İŞLERİ YÜKSEK
KURULU'NA GELEN SORULAR

The Questions About Female Paid Work to the High Council Of Religious Affairs in Turkey

107 • Yusuf EŞİT

HZ. ÖMER UYGULAMALARININ FIKHİ MEZHEPLERE YANSIMASI

Reflection of Omar's Applications on Madhabs of Fiqh

131 • Ayşe ÇALAL

DEVELOPMENTS IN RELIGIOUS EDUCATION DURING THE TRANSITION PERIOD
TO PLURALIST DEMOCRACY IN TURKEY

Çoğulcu Demokrasiye Geçiş Sürecinde Türkiye'de Din Eğitimi Alanındaki Gelişmeler

145 • Murat AYDIN - Hakkı ODABAŞ

ZEKÂTIN DEVLET ELİYLE YÖNETİLMESİ VE MALEZYA ZEKÂT SİSTEMİ ÖRNEĞİ

Management of Zakat By The State and Sample of Malaysia Zakat System

175 • İtir RRUGA

İSKENDER BEY İSYANLARININ DİNÎ BOYUTU VE PAPALIKLA İLİŞKİLERİ

The Religious Aspect of Scanderbeg's Revolts and his Relations with the Papacy

203 • Sıddık BAYSAL

İBN CÜZEY'İN BAZI TEFSİR ESERLERİNDEKİ ÜSLUP ve USÛL SORUNLARINA
YAKLAŞIMINA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

*An Evaluation of Approach to the Methodology and Style Problems in Ibn Jouzi's
Commentary*

225 • Fatma Betül PARMAKSIZOĞLU

İNSAN HAKLARI, AHLAK VE KÜLTÜR AÇISINDAN "ONUR" KAVRAMINA
YAKLAŞIMIN KAVRAMIN TANIMLANMASINA ETKİLERİ

*The Effects of the Approach to The Concept of "Honor" in Terms of Human Rights, Morality
and Culture on The Definition of The Concept*

247 • Hasan SÖZEN

KİTAP TANITIMI

Religiöse Bildung und interkulturelles Lernen. Ein ErasmusPlusProjekt mit Partnern aus
Deutschland, Liechtenstein und der Türkei

253 • Burhan BALTACI

KİTAP TANITIMI

Tefsîru Âyeti "Zahera'l-Fesâdu fi'l-Berri ve'l-Bahr"

257 • Şahin KIZILABDULLAH

SEMPOZYUM TANITIMI

Orta Asya Âlimlerinin İslam Medeniyetine Katkısı Uluslararası Sempozyumu